

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput IV. De iis quae à Constantino Magno facta sunt circa ilicem Mambre,
& de Ecclesia quam illic aedificavit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

παρ' ἀλλὰ ταῦτα μὴν ὅτι μὴ πάντα κατὰ
γῆν καιρῶς, εἰς ἃν ἐγνω συμπεθεκέναι ἐν τῷ δε
πῶ τῶ εἰπὴν παρ' ἡχθῆν.

A Et ista quidem ex iis quæ in hac Ecclesia
accidisse cognovi, hic referenda esse du-
xi, cum omnia recensere haudquaquam
tempestivum sit.

Κεφ. δ'.

CAPUT IV.

Ὁσὶ μὲν κωνσταντῖνος πρὸς τὴν μαμβρῆ δρῦν διαπραξάτο,
καὶ ὅτι τὰν ἐκεῖ ἀκοσμοῦσεν.

De iis quæ à Constantino Magno facta sunt
circa illicem Mambre, & de Ecclesia quam
illic aedificavit.

ΑΝΑΓΚΑῖΟΝ δὲ εἶλθεῖν, καὶ τὰ παρ' ἐν τῇ
Δεσπυτῶ μαμβρῆ καλεσθῆναι βεβη-
λωμένα κωνσταντῖνω τῷ βασιλεῖ· τόπου
δὲ οὗτος, ὃν νῦν τερβίνθον παρ' αἰγορδύκην,
ἔστι δέκα καὶ πέντε σταδίων γείτονα τῶν χε-
βρον παρ' ἡμερῶν μεσημβριανῶν ἱεροσολύμων ἢ
δυστῶς ἀμφὶ διακόσια καὶ πενήκοντα στάδια·
ἐδὴ λόγος ἐστὶν ἀληθῆς, ἀμα τοῖς καὶ σοδομι-
τῶ ἀποσταλεῖσιν ἀγγέλοις καὶ τὸν υἱὸν τῶ
θεοῦ Φανίωται τῶ ἀβραάμ, καὶ εἰπὴν αὐτῷ
πὸ παιδὸς τῶν γῆρσιν ἐπὶ αὐτὰ δὲ λαμ-
πρῶν εἰσὶν νῦν ἐτήσιον· πάντη γὰρ ἀγασθῆναι
ἡμεῖς τῆς οἰκίας ἐπιχώριοι, καὶ οἱ παρ' αἰγῶν
παλαμῆνοι, καὶ φοινικῆς καὶ ἀρραβῆοι· συνία-
σι δὲ πλείους καὶ ἐμπορίας ἕνεκα, πωλήσον-
τες καὶ ἀγοράσοντες· πᾶσι γὰρ παρ' αἰσῶδα-
σθ' ἡσθητῆ ἰσθαίμοις μὲν, κατὰ τὸν πατρι-
άρχην ἀνχῶσι τὸν ἀβραάμ· ἕλλησι δὲ,
ὅτι τῶν ἐπιδημῶν τῶν ἀγγέλων· τοῖς δὲ
αὐτοῖς χριστιανῶσι, ἔτι καὶ τότε ἐπεφάνη τῶν δι-
εσθῆ ἀσθῶν, χερόνους ὑστρον ἐπὶ σαθηρία τῶ
ἀνθρώπων γῆρσιν διὰ τῆς παρ' αἰγῶν φα-
καρῶν αὐτῶν ἐπιδείξας· παρ' αἰσῶδως ἢ ταῖς
ἐπιστολαῖς τιμῶσι τῶν τὸν χῶρον, οἱ μὲν δι-
χῶροι τῶν πάντων θεῶ· οἱ δὲ, τῶν ἀγγέ-
λων ἐπικαλέσθαι, καὶ οἶνον ἀπένδοντες, καὶ λί-
βανον εὐδοντες, ἢ βῆν ἢ τεύχον, ἢ παρ' αἰσῶδον
ἢ ἀλεκτρῶνα ὃν ἰδέκασθ' ἐσπεδασμένον ἐ-
καλὸν εἶχε, διὰ πάντος τῶν ἔτους ἐπιμελῶς
τῶν φων, καὶ ὑπόχρεσιν εἰς διαχίαν τ' ἐνθά-
δε ἐσθῆς ἐσθῆλα πέν ἑαυτῶν τε καὶ τοῖς οἰ-
κίαις· πρῶτες δὲ τὸν ἔπον πάντες, ἢ διὰ
δουλικίας κακῶς παρ' αἰσῶν φυλατῆροι,
ἢ γυναιξὶν ἐνθάδε συνωσιάζουσιν, ὡς
ἐν ἐσθῆ, καλλῆς καὶ κόσμος πλέον· ἐπιμε-
λουμένους, καὶ εἴτε τυχε φαινομένων τε καὶ

I AM vero ea quæ ab Imperatore Con-
stantino consulta ac disposita sunt cir-
ca quercum quæ dicitur Mambre, com-
memorare necessarium puto. Locus
hic est quem hodie Terebinthum vo-
cant: à Chebron quidē, quæ sita est ei ad
meridiem, quindecim stadiis distans: ab
Hierosolymis vero ducentis circiter
stadiis & quinquaginta. Quo in loco
filius Dei unā cum duobus Angelis
contra Sodomitas missis, Abrahamo ap-
paruisse, & filium ei nasciturum prædi-
xisse, verax testatur historia. Illic porro
ætatis tempore celebrem quotannis
mercatum agunt ejus loci incolæ, & qui
ulterius degunt Palæstini, Phœnices &
Arabes. Multi quoque alii negotiandi
causâ eò conveniunt, partim vendituri,
partim empturi. Quippe hoc festum
maximâ omnium hominum frequentiâ
celebratur: Judæorum quidem, pro-
pterea quod Abrahamum auctorem
gentis suæ jactant: Gentilium vero, eo
quod Angeli illuc advenerint; Christia-
norum denique, eo quod tunc temporis
pio viro apparuerit, qui diu postea ad
salutem generis humani natus ex Virgi-
ne, cunctis se manifestum exhibuit. Por-
ro singuli pro cultu ac religione sua
hunc locum venerantur: alii preces om-
nium moderatori Deo fundentes: alii
Angelos invocantes, & aut vinum liban-
tes aut thus accendentes, aut bovem vel
hircum, vel ovem gallumve immolan-
tes. Unusquisque enim quod charissim-
um habet ac pulcherrimum, id toto
anno alens sedulo ac saginans, ex voto
ad epulum festi illius sibi ac suis servare
solet. Omnes autem sive in venera-
tionem loci, sive metu divinæ vindictæ,
ne quid mali ipsis contingat, abstinent
illic à mulierum concubitu, quamvis
illa, ut in festo fieri solet, formæ suæ at-
que ornatus majorem curam gerant,
& si occasio se obtulerit, appareant ac
procedant in publicum: nec omnino

laiciunt: idque tametsi contigua ple-
rumque habeant tabernacula, & pro-
miscue cubare consueverint. Locus
enim ille sub divo est, & aratur: nec ul-
la habet aedificia, nisi circa quercum;
quae olim fuerunt Abrahami, & puteum
ab eodem constructum. Ceterum tem-
pore mercatus, nemo ex illo puteo
aquam haurit. Nam Gentili ritu alii
lucernas accensas puteo imponebant:
alii vinum superfundebant: quidam pla-
centas, nonnulli nummos vel unguen-
ta vel suffitus injiciebant. Proinde a-
qua injectarum rerum admixtione, ut
credibile est, inutilis potui reddebatur.
Dum haec eo quem diximus modo a
Gentilibus solenni ritu atque hilaritate
gererentur, locus Constantini voti cau-
sa eò adveniens, rem Imperatori nun-
tiavit. Quibus ille auditis, Palaestina
Episcopos non mediocriter objurgavit,
quod officium suum neglexissent, & lo-
cum sanctissimum impuris libationibus
& sacrificiis inquinari passi essent. Piam
autem ejus reprehensionem declarat
Epistola, ab ipso scripta ad Macarium
Hierosolymorum Episcopum & Euse-
bium Pamphili, aliosque Episcopos
Palaestinae. Quibus etiam praecipit, ut
simul cum Phoenices Episcopos conve-
nirent: & arā quae prius illic steterat, fun-
ditus eversa ac repurgata, statuisque in-
cendio consumptis, Ecclesiam ibidem
designarent, vetustati loci & sanctitati
convenientem; darentque operam ut
in posterum locus ille a libamentis &
sacrificiis vacuus esset: adeo ut nihil
aliud quam veri Dei cultus juxta Eccle-
siae leges ibi celebraretur. Quod si
quis vetera tentare deprehensus fuisset,
indicarent illud Episcopi, quod ipse gra-
vissimum ei supplicium inferret. Ju-
xta hanc Imperatoris Epistolam, recto-
res Provinciae & Sacerdotes Christi, ea
quae mandata fuerant, opere compleve-
runt.

περίεσαι: ἔτε ἄλλως ἀκολασάνεσσι, ταύ-
τα ὁμῶς ἐπίπαν τὰς σκηνὰς ἔχοντες, καὶ ἀνα-
μίξ κατέδοντες αἰθερίῳ γῆν ἀεθσιμῶς ἐπι-
όχῳ, & ἐκ ἔχων οἰκήματα, ἢ μονατασθεῖ-
τῶ δὲ ὑν πάλαι τὸ ἀβραάμ ἡρώμανα, καὶ τὸ
φρέαρ τὸ παρ' αὐτῶ καλασκαδῶν τῶν τῶ
καεθῶν τὸ πατηγύρεως, ἐδείς ἐν τῶν ὑδρῶν
ταῖ νόμῳ ἡδ ἑλληνικῶ, οἱ μὴν λυχνεσ ἡμῶν
ἐν τῶ ἀδ' ἐπέθεσαν οἱ τῶ ἰονῶν ἐπήχεον ἢ πῶστα
ἔρριπτον ἄλλοι τῶ νομισματά, ἢ μύρα, ἢ ἑ-
μιάματα & διατέτο, ὡς γυ εἰκός, ἀχρεῖσ τῶ
ὑδρῶν ἔχρησθῆ μέγιστά τῶν ἐμβαλλομένων
ταῦτα τῶ τῶν εἰρημῶν τρέπον ἡδέως ἢ ἑ-
μῖς ἑλλησῶν ἐπιλέμενα, τῶ σαγενομῶν τῶ
ἐν τῶ ἀδ' ἐκαὶ διχλῶ ἡ τῆς γαμῆθς κωνσταν-
μήτης, τῶ βασιλεῖ καλήγγλῶν ὁ τῶ πῶστα
νος, ἐμέθῶς ἡ τῶ ἰατο τῶς παλαισῶν ἐπιτε-
πες, ὡς τῶ προσήκοντι ὀλιγωρησῶν, & τῶ
τῶν ἁγίων ὄντα ὑπεριδόντας, σποιδῶν καὶ
θύμασι βεβήλοισ μαινέων, δέκνυσι τῶ
τῶν δισθεῖ μῆψῶ, ἢ τῶ τῶν τέτε γεωφῶν
ἐπισολῆ μακαρίῳ τῶ ἱεροσολύμων ἐπιτε-
πῶ, καὶ δισθεῖ τῶ παμφίλῶ καὶ τοῖς ἄλλοις
παλαισῶν ἐπισκόποις, ἐς καὶ τῶ ἰατῶν σῶν
θῶν προσέταξε τοῖς ἐν Φοινίκῆς ἐπισκόποις
ὡς τετῶ πρότερον ἐν τῶ ἀδ' ἐωμῶ ἀνακατα-
ρῶν ἐν βάθεων, πνεῖ τε τῶν ἑσῶν τῶ
δομένων, ἐκκλησίαν αὐτῶ διὰ γεωφῶν τῶ
τόπῶ ἀρχαιοτήτι καὶ σεμνότητι ἁζῶν, καὶ
τῶ λοιπῶ προνοεῖν, ἐλθῶ θῶρον σπονδῶν καὶ τῶ
μάτων τῶν ἐν τῶ ὡς μῆδ' ἐτερον περὶ τῶ
αδ', ἢ τῶν θῶν θεοσκόπειν καὶ τῶν τῶ ἐκκλησί-
νόμον, εἰ τῶ πρότερον τις ἐπιχρησῶν ἄλλοι
δτῶ ἐπισκόπος μνησῶν, ὡς αὐτῶν μεγίστη
μωεῖαν ἐπαγαγεῖν καὶ ταῦτη τῶν βασι-
λέως ἐπισολῶ ἀρχόντες καὶ ἱερεῖς χρεῖσ, ἐξ
τῶ πρὸς ἐλαγμένα παρῶδοσαν.

CAPUT V.

Κεφ. ε΄.

Quomodo Constantinus Deorum templa ever-
terit: atque sua populos ad Christianam re-
ligionem magis pellexerit.

Ὅπως τὰ τῶν εἰδῶν τεμῆν κατίσθῶ, καὶ τοῖς λαῖ-
τῶν τῶν μάλοσ χρεῖσ τῶν ἀντιπῶν.

Sed quoniam multi adhuc populi
multaque urbes Imperii Romani
formidinem & reverentiam erga inanē
illam simulacrorum speciem retinētes,

Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ δῆμοι καὶ πόλεις αἰ-
τῶσάν τῶ ὑπῆκοον, εἰσέτι δέως
καὶ σέβας ἔχοντες τῆς τῶ τῶ ἑσῶν Φα-
τασίας, ἀπεσέφοντῶ τὸ δόγμα τῶν γῶ